

28.04 | 20.00 | Belezen en Goedgekeurd

Impressie: Harry Mulisch' prinsessenbonen en Vlaamse klei

Op 28 april ging de nieuwe literaire reeks Belezen en Goedgekeurd van start bij deBuren. Gastheer Stijn Meuris ontving sp.a-politicus Renaat Landuyt om over zijn lievelingsboeken te praten. Eén van die boeken is *Het grote uitstel* van Marc Reugebrink. De Gouden Uil – winnaar van 2007 zat mee aan tafel. Het werd een gezellig en boeiend gesprek voor een select publiek.

Landuyt over zijn leesgedrag

“Ik ben een veellezer. Altijd al geweest. Vroeger las ik om thuis weg te vluchten. Ik kwam uit een streng katholiek West-Vlaams nest, zo eentje waar je niet hoort te lezen, maar te werken voor iedere cent. Door de literatuur die ik toen op school kreeg aangereikt, ging er een nieuwe wereld voor mij open.”

“Het is moeilijk te zeggen hoe je erbij komt om een bepaald boek te lezen. Het is misschien niet leuk voor intellectuelen om te horen, maar heel veel mensen gaan af op de kaft, of de flaptekst. Of misschien zelfs op de auteur. Ik lees bijvoorbeeld vaak Claus, natuurlijk voor zijn literaire kwaliteiten, maar wellicht ook omdat hij zo'n warme lieve persoonlijkheid had. Maar het is niet altijd een voordeel de auteur te kennen. Ik heb ooit de eer gehad te tafelen met Harry Mulisch in mijn gezelschap. Maar toen die man in monoloogstijl een redevoering begon te houden over prinsessenbonen was ik toch lichtjes geïrriteerd. Sindsdien slaag ik er niet meer in een boek van Harry Mulisch te lezen. Ik moet namelijk altijd aan prinsessenbonen denken...”

Reugebrink over de Gouden Uil 2007

“Dit had ik helemaal niet verwacht. Eerlijk waar. Ik ben al twintig jaar schrijver, maar ben nooit buiten het literaire wereldje bekend geworden. En nu, door deze prijs, plots wel. Mijn speech was dan ook echt helemaal onvoorbereid.”

Het lijstje van Landuyt

Landuyt stuurde twee aparte lijstjes door naar Stijn Meuris. Een toplijstje met vertaalde literatuur en een toplijstje met Nederlandstalige literatuur. Zoals het een veellezer betaamt. Zo had Landuyt oorspronkelijk *De Kapellekesbaan* van Louis Paul Boon op de eerste plaats gezet bij de Nederlandstalige literatuur. Het is Dimitri Verhulst's *De helaasheid der dingen* die echter in de uiteindelijke lijst terecht kwam. Landuyt maakte dan ook graag de vergelijking tussen de twee. Beide auteurs beschrijven het fatalistische, Vlaamse gevoel, ze schrijven verhalen over het hervallen in de Vlaamse misère.

“Het is pas sinds Erwin Mortier dat ik weer Nederlandstalig werk lees. Hij schrijft over het Vlaamse volk op een heel ironische manier. Die Vlaamse volksaard is iets wat we er nog altijd niet uitkrijgen.”

Maar over de absolute nummer één hoeft Landuyt niet na te denken: *Het vreugdevuur der ijdelheden* van Tom Wolfe. Dit is het enige boek van het lijstje dat hij niet in zijn persoonlijke bibliotheek heeft staan. “Alles wat in dat boek staat, vind ik namelijk terug bij mezelf,” aldus Landuyt.

Dimitri Verhulst - *De helaasheid der dingen* (2006)

Landuyt: Als ik *De helaasheid der dingen* lees, moet ik steeds opnieuw denken aan hoe ik heb leren drinken in de fanfare van mijn dorp. Verhulst schrijft zo lekker ironisch over simpel Vlaanderen. Ik apprecieer de beschrijving net omdat het beschrijven tegelijkertijd ook afstand nemen is van dat Vlaanderen.

Reugebrink: "Net daarom overstijgt dit soort literatuur ook de 'provinciale literatuur', wat vaak een label is dat de Vlaamse literatuur met zich meekrijgt. Het is wel degelijk wereldliteratuur, daar hoeven jullie niet bescheiden over te doen."

Stijn Meuris: Die ironische beschrijving, die afstand. Is dat geen arrogantie van de schrijver?

Landuyt: "Nee. Helemaal niet. Verhulst schrijft met sympathie voor de zwakte van de mens."

Reugebrink: "Er zijn drie soorten manieren om tegen de dingen aan te kijken als je schrijft. Wie serieus en zwaarwichtig wil doen en geen humor hanteert, is pathetisch. Dat is het ene uiteinde van de schaal. Aan het andere uiteinde heb je het onverbloemde cynisme. De middenweg is ironie. Voor mij is die ironie essentieel in literatuur."

TC Boyle - *De tortillagrens* (1995)

Landuyt vindt dit een schitterend boek. Een boek dat al dertien jaar oud is, maar toch nog blijvend actueel. Het gaat over de confrontatie tussen enerzijds mensen die het goed hebben, met een zogeheten 'open geest': de rijke inwoners van de Amerikaanse staat Californië en anderzijds de arme Mexicanen, die niet veel verder wonen, maar vaak in grote armoede leven. "Wat me bij dit boek weerom zo getroffen heeft is de combinatie van de ironische beschrijving van de maatschappelijke toestand en de sociale bezorgdheid, de solidariteit. Dat engagement is voor mij heel belangrijk."

Sybrene Polet - *De sirkelbewoners* (1970)

"Ik las dit boek in mijn scholientijd. Zoals ik al zei las ik toen vooral om te vluchten. Dit boek is een voorbeeld van de bevrijdende werking van literatuur. Het revolutionaire karakter ervan, wat in die tijd natuurlijk alomtegenwoordig was, heeft me toen enorm gegrepen en beïnvloed." "Wat ik vooral uit het boek onthouden heb, is dat je met de taal heel veel kan doen. Polet speelt via de taal met de werkelijkheid door bepaalde personages gewoon te laten verspringen naar een ander personage. Je weet niet meer wat echt is. Dat vond ik toen heel vernieuwend en revolutionair."

Tom Wolfe - *Het vreugdevuur der ijdelheden* (1987)

"Net zoals bij de andere boeken in mijn lijstje, wordt ook hier weer op een ironische manier een sociale werkelijkheid beschreven, in het New York van de jaren '80. De rassenverschillen, de sociale verschillen: niets blijft onbesproken. En ook vandaag nog is dit brandend actueel. Dit blijft mijn absolute nummer een, omdat alles wat in dit boek staat, ook in mij zit. Mocht ik het talent hebben gehad om te schrijven, dan had ik dit boek heel graag geschreven."

Stijn Meuris leidde dit gesprek in goede banen. Hij zorgde ervoor dat het publiek te weten kwam waarom de gast precies deze boeken zo hoog in het vaandel draagt en zette het publiek op die manier zeker en vast aan om deze boeken te lezen. Als dit waar is, en dit gelooft ondergetekende maar al te graag, dan is dit nieuwe boekenprogramma in zijn opzet geslaagd. 'Belezen en Goedgekeurd' gaat namelijk in de eerste plaats over de 'goesting' om te lezen.

Pieter De Praetere, deBuren, 03.05.08